

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ **ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ** ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #257

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:
Ο Λάμπρος Φλιτούρης
μιλάει για το Crime
Fiction Stories II

**ΑΤΖΕΝΤΑ ΜΕ ΟΛΕΣ
ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ**

ΑΛΜΠΟΥΜ:
Για την αγάπη
των Yarbuds

ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ: ΟΛΟ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΟΤΕΡΑ

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Αρβανιτάκη- Ζουγανέλη: Άκυρον...

ΔΕΝ ΘΑ ΓΙΝΕΙ η συναυλία της Ελευθερίας Αρβανιτάκη και της Ελεονώρας Ζουγανέλη στις 15/6 στον Φροντζο, λόγω καιρικών προβλεψεων. Δεν υπάρχει κάποια νέα ημερομνία για το live.
<https://typos-i.gr/article/arbanitakh-zoyganelh-akyron>

2 Μια παλιά αρχοντική οικογένεια και ένα γιαν- νιώτικο αρχοντόσπιτο

ΤΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ Μίσιου, στην οδό Ασωπίου στα Γιάννενα, που σήμερα αποτελεί έδρα της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, κηρύχθηκε ιστορικό διατηρητέο μνημείο το 1936..
<https://typos-i.gr/article/mia-palia-arxontikh-oikogeneia-kai-ena-gianniwtiko-arxontospito>

3 Οδός Σμύρνης: Πάρκινγκ, τέλος

Η ΟΔΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ άλλαξε σε πεζόδρομο ήπιας κυκλοφορίας. Αρχικά σε αυτό προστέθηκε και «πάρκινγκ στο πλάι», καθώς η σαρωτική παρέμβαση σε κεντρικούς δρόμους των Ιωαννίνων, δεν προέβλεψε μια σειρά πράγματα: πάρκινγκ και θέσεις κάδων, για παράδειγμα, σε πυκνοκατοικημένους δρόμους.
<https://typos-i.gr/article/odos-smyrnhs-parkingk-telos>

4 Από Ντερ- βεντίστα, Ανθοχώρι

<https://typos-i.gr/article/apo-nterbentišta-an8oxwri>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής.

Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι»**.

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhna](https://www.paypal.com/txhna)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»

ΚΑΙ
«Οι «αποστάτες»
τα ρέντζελα και
οι δήμαρχοι»

Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ
ΚΟΙΝΣΕΠ
είναι ξανά εδώ,
στα
βιβλιοπωλεία
των
Ιωαννίνων

Η Πογδόριανη, τα Καλύβια και ο Παρακάλαμος

Το 1927, με το ΦΕΚ υπ' αριθμό 179, η Πογδόριανη, ένα χωριό κοντά στα σύνορα, σε υψόμετρο 400 μέτρων, άλλαξε ονομασία.

Δεν έγινε κατευθείαν «Παρακάλαμος» όπως είναι σήμερα, αλλά «Παρακάλαμον».

Δεν ήταν η πρώτη αλλαγή στη σύνθεση του μεγάλου χωριού. Λίγα χρόνια νωρίτερα, είχε προσταρτηθεί ο, ξεχωριστός μέχρι τότε, οικισμός της μονής Σωσίνου, που καταργήθηκε αργότερα. Το 1929 η Ρεπέτισια έγινε ξεχωριστή κοινότητα –μέχρι τότε ήταν οικισμός του Παρακάλαμου», ενώ για πολλά χρόνια ακόμα, διάφοροι κοντινοί οικισμοί αναγνωρίζονταν και προσαρτώνταν στην κοινότητα.

Ο Παρακάλαμος άκμασε και έγινε ένα από τα πιο πυκνοκατοικημένα κεφαλοχώρια της περιοχής.

Ο Οικονόμου στα «Οικωνύμια» (2002), ανα-

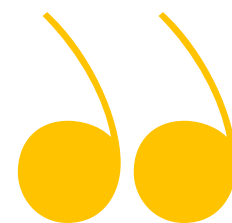
φέρει ότι ο Παρακάλαμος αρχικά εμφανίζεται ως συνοικισμός της Πογδόριανης (απογραφή 1928) και ότι ουσιαστικά, το όνομα αυτό είχαν αρχικά τα Καλύβια και η αρχική Πογδόριανη ήταν ο Άνω Παρακάλαμος.

Θεωρεί δε ότι η ονομασία πρόκειται για «γραφειακή κατασκευή» και ότι παραπέμπει μεν στη διπλανή του Καλαμά τοποθεσία, αλλά μπορεί να ερμηνευτεί και αλλιώς.

Αναφέρει μάλιστα, παραπέμποντας στην «Εισαγωγή στην Ιστορία του Παρακάλαμου» (1993) της Α. Γκόγκου, ότι ο δάσκαλος του χωριού «μάθαινε τους μαθητές του να γράφουν στα τετράδια μέχρι το 1927 'εν Καλυβίσις Πογδόριανης' και μετά το 1927 εν 'Καλυβίσις Παρακάλαμου'».

Σήμερα, ο Παρακάλαμος παραμένει μια από τις μεγάλες δημοτικές ενότητες του Δήμου Πωγωνίου.

Ο Παρακάλαμος άκμασε και έγινε ένα από τα πιο πυκνοκατοικημένα κεφαλοχώρια της περιοχής.

Όλο και ακριβότερα τα σπίτια

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η αγορά ακινήτων στα Γιάννενα συνεχίζει να ακριβαίνει.

Εκτός από τις μεγάλες και πολύ συχνά αναντίστοιχες και παράλογες τιμές για τα «καινούργια» τετραγωνικά, σε νεόδμητα κτίρια, ανεβαίνουν σταθερά και οι τιμές σε όλους τους υπόλοιπους τομείς.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του spitogatos.gr, οι τιμές ενοικίασης στο νομό Ιωαννίνων είχαν αυξηθεί κατά 5% το Α' τρίμηνο του 2023, σε 7,50 ευρώ το τ.μ. (από 7,14 το αντίστοιχο διάστημα του '22).

Στην πώληση, οι τιμές ήταν αυξημένες κατά 4,60% (1.314 από 1.256 ευρώ το τ.μ., το ίδιο διάστημα του '22).

Σωρευτικά και σε απόλυτους αριθμούς, το Α' εξάμηνο του 2020, στα Γιάννενα, στα καταχωρημένα ακίνητα της πλατφόρμας spitogatos.gr, το τετραγωνικό στην ενοικίαση κόστιζε περίπου 6,7 ευρώ. Μέσα σε τρία χρόνια, με μικρές αυξομειώσεις, οι τιμές αυξήθηκαν σχεδόν 1 ευρώ.

Αντίστοιχα, στις πωλήσεις, το Α' εξάμηνο του 2020, το τετραγωνικό κόστιζε 1.190 ευρώ, έναντι 1.314 σήμερα.

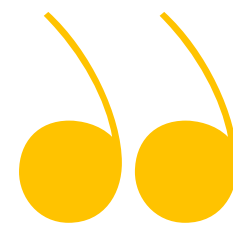
Οι αυξήσεις στις τιμές των υλικών, η ακρίβεια στην ενέργεια (που δεν είναι «ξενόφερτη», αλλά εγχώρια...), οι εμβολωματικές κυβερνητικές παρεμβάσεις και η «αποθέωση» του *airbnb*, δημιουργούν μια ασφυκτική και παράλογη οικονομική πραγματικότητα. Δεν είναι δυνατόν ένα μέσο σπίτι να κοστίζει πάνω από το 60% του μέσου μισθού. Αυτό, είναι ένα συστατικό μελλοντικής κρίσης, όπως περίπου συνέβη στα Γιάννενα μετά το 2004. Τα Γιάννενα αντιγράφουν, δυστυχώς, σε μεγάλο βαθμό την αγορά ακινήτων της Αθήνας Φυσικά, δεν λείπουν και οι ευκαιρίες, οι οποίες είναι λίγες και δυσσεύρετες, γενικά.

Επίσης, προβληματισμός επικρατεί και για την επιδότηση ενεργειακών παρεμβάσεων. Το πρόγραμμα εγκατάστασης ηλιακών θερμοσιφώνων αντιμετωπίζεται καχύποπτα από την αγορά, λόγω των όρων που, σύμφωνα με τους παροικούντες, ευνοεί την υπερκοστολόγηση υλικών.

Τέλος, η θεματική «κοινωνική κατοικία» στην πόλη είναι *tabula rasa*. Μέχρι στιγμής, δεν έχει αναπτυχθεί κάποια συζήτηση στην αυτοδιοίκηση για τη διέξοδο που έχουν ακολουθήσει Δήμοι ανά την Ευρώπη και αλλού. Οι απόψεις των αυτοδιοικητικών παρατάξεων για το θέμα, ενόψει των αυτοδιοικητικών εκλογών, αναμένονται με ενδιαφέρον.

*Οι αυξήσεις στις τιμές των υλικών, η ακρίβεια στην ενέργεια (που δεν είναι «ξενόφερτη», αλλά εγχώρια...), οι εμβολωματικές κυβερνητικές παρεμβάσεις και η «αποθέωση» του *airbnb*, δημιουργούν μια ασφυκτική και παράλογη οικονομική πραγματικότητα. Δεν είναι δυνατόν ένα μέσο σπίτι να κοστίζει πάνω από το 60% του μέσου μισθού.*

[ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΝΤΙΚΟΣ]

CRIME FICTION STORIES II:

Ένα φεστιβάλ που... οπλοφορεί

Το Crime Fiction Stories, μετά την ελπιδοφόρα εκκίνηση πέρυσι τον Σεπτέμβριο, επιστρέφει φέτος με ακόμα πιο γεμάτο πρόγραμμα, περισσότερες βλέψεις, σκανδιναβικό χρώμα, έχει τη δική του μύρα και το δικό του σάντουιτς και ήδη... ετοιμάζεται για την τρίτη του έκδοση.

Μιλάμε με τον λάμπρο Φλιτούρη, καθηγητή στο Ιστορικό-Αρχαιολογικό Ιωαννίνων και υπεύθυνο του φεστιβάλ και ψάχνουμε τον δολοφόνο...

Γ.Τ.: Crime Fiction Stories II, η επιστροφή. Πού φτάσαμε αρχικά, πού επιστρέφουμε και πού θέλουμε να πάμε;

Α.Φ. Επιστρέφουμε στον τόπο του εγκλήματος. Και από τη στιγμή που το κάνουμε αυτό, σημαίνει ότι το έγκλημα μάλλον δεν εξιχνιάστηκε.

Επιστρέφουμε σε φιλόξενους τόπους, δίπλα σε ανθρώπους που ενδιαφέρονται πολύ για την αστυνομική κουλτούρα και έχοντας την, όχι ακριβώς περσινή, γιατί ήταν τον περασμένο Σεπτέμβριο, αλλά πρώτη εμπειρία, αποφασίσαμε φέτος να μεταφέρουμε τη δράση μας τον Ιούνιο. Ελπίζαμε ο καιρός να είναι καλύτερος (γέλια), αλλά αποτύχαμε μάλλον και επίσης, θέλαμε να κρατήσουμε ζωντανό το ενδιαφέρον του κοινού από την πρώτη συνάντηση.

Ο στόχος μας είναι να προχωρήσουμε λίγο παραπέρα από την πρώτη, δειλή προσπάθεια. Νομίζω ότι φέτος προσφέρουμε ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα, που επικεντρώνεται κυρίως στην βόρεια λογοτεχνία και λιγότερο με οπτικά «ζητήματα» και περισσότερο σε θέμα που έχουν να κάνουν με τη συγγραφή. Έτσι, θέτουμε τις βάσεις για κάτι διαφορετικό τα επόμενα χρόνια.

Αυτό έχει να κάνει κυρίως με τα αφιερώματα, σε μεγάλες σχολές, λογοτεχνικές, κινηματογραφικές, τηλεοπτικές, όπως έχουν διαμορφωθεί στο πέρασμα των χρόνων, σε ολόκληρη την Ευρώπη και τον κόσμο.

Πάμε σε μια θεματική μεταστροφή του φεστιβάλ;

Θα έλεγα περισσότερο επικέντρωση σε θέματα που οι φίλοι του αστυνομικού μας ζήτησαν, και αυτό ακολούθησαμε τελικά, να συζητήσουμε περισσότερο. Πέρυσι πχ συ-

ζητήσαμε διάφορα πράγματα που έχουν να κάνουν με κινηματογραφικές παραστάσεις του νουάρ μετά τον πόλεμο, αλλά και τις τηλεοπτικές επιτυχίες-κυρίως στις πλατφόρμες, που βλέπουμε τα τελευταία χρόνια. Φέτος, θα θέλαμε να ικανοποιήσουμε το έντονο ενδιαφέρον του κοινού για το σκανδιναβικό νουάρ.

Πέτυχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνεργασία με τα ινστιτούτα της Σουηδίας και της Φινλανδίας, για φέτος και ήδη έχουμε κάνει μια πρώτη συμφωνία για το ινστιτούτο της Δανίας και το αντίστοιχο της Νορβηγίας, ώστε να έχουμε ακόμα μεγαλύτερη αντιπροσώπευση του σκανδιναβικού αστυνομικού.

Τι σημαίνουν αυτά πρακτικά; Ότι οι θεματικές που διοργανώνουμε φέτος βρίσκονται υπό την αιγίδα των συγκεκριμένων ινστιτούτων, μας βοηθούν με ανθρώπους που έχουν δουλέψει στις συγκεκριμένες λογοτεχνικές παραγωγές.

Θα επιδιώξουμε λοιπόν να φέρουμε το κοινό της πόλης σε επαφή με λογοτεχνία που τη γνωρίζει, γιατί την καταναλώνει ήδη, τη διαβάζει, αλλά δεν γνωρίζει τον τρόπο παραγωγής, συγγραφής και διάχυσης, στην Ελλάδα.

Η σκανδιναβική λογοτεχνία είναι ένα από τα πιο μοσχοπουλημένα είδη στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα. Υπάρχει κάποια εγνωσμένη αιτία γι αυτή την επιτυχία; Γιατί είναι τόσο επιτυχημένο κάτι που δεν έχει και τόσο γοητευτικούς ήρωες, στην Ελλάδα; Ο Χάρι Χόλε πχ και έχει ζητήματα και δεν είναι Έκτορ Μπελασκοράν.

...έχει ζητήματα και μάλιστα καθόλου ελκυστικά. Ούτε καν είναι ο ελκυστικός αλκοολικός τύπος των αμερικάνικων hard boiled νουάρ, που είχανε μια γοητεία, σε μια εποχή του Χόλιγουντ, που παρήγαγε συγκεκριμένες συμπεριφορές και μορφές κουλτούρας. Γιατί άραγε; Αυτό είναι ένα από τα ερωτήματα που θέτουμε φέτος.

Και δεν είναι μόνο ελληνικό το φαινόμενο. Η επιτυχία της σκανδιναβικής λογοτεχνίας είναι παγκόσμιο φαινόμενο –της σουηδικής και της νορβηγικής κατά πρώτο λόγο, αλλά και των άλλων, όπως η ισλανδική για

παράδειγμα- και φέρνει το κοινό του νότου σε επαφή με μια κοινωνία που έχαιρε μέχρι τώρα, μιας εντύπωσης ότι είναι τόσο ισορροπημένη και τακτοποιημένη, τόσο ευνοϊκός ο τρόπος που ζεις εκεί...

...τα σκανδιναβικά κοινωνικά μοντέλα...

...ακριβώς, που ξαφνικά αρχίζουμε να ανακαλύπτουμε ότι δεν είναι ακριβώς αυτή η πραγματικότητα και γι αυτό το λόγο δημιουργείται ένα εξωτικό αντίστροφο: πώς ήταν κάποτε ο εξωτισμός της Ασίας, της Αφρικής και της Μεσογείου; Ε, τώρα, το εξωτικό για εμάς είναι η Σκανδιναβία, γιατί ξεκινάς με την ψευδαίσθηση ότι θα διαβάσεις για κάτι πάρα πολύ τακτοποιημένο και ανακαλύπτεις, αυτή την υποψία που την είχες, στο πλαίσιο της γνωριμίας που έχουμε με αυτούς τους λαούς, ότι κάτι άλλο υπάρχει από κάτω. Και αυτό το κάτι, αρχίζει να απασχολεί πολύ και τις δικές μας κοινωνίες.

Θα έλεγα ότι σε αντίθεση με αυτό που θεωρούσαμε για χρόνια, ότι το σκανδιναβικό μοντέλο δεν ασχολείται με την πολιτική αλλά με το άτομο, τα προσωπικά προβλήματα κ.λπ., αυτό που γίνεται στην πραγματικότητα είναι ότι κάνει σύγχρονη πολιτική. Θα έλεγα ότι δεν ασχολείται τόσο πολύ με την ιστορία, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα είδη του νότου, αλλά ασχολείται με το τώρα: μετανάστευση, τράφικινγκ, ακροδεξιά, τα ψυχολογικά προβλήματα που δημιουργεί ο άκρατος φιλελευθερισμός στην καθημερινότητα, συν το πώς επηρέασε η πανδημία τους ανθρώπους. Αυτό, το αποτυπώνει πολύ καλύτερα το σκανδιναβικό, από ό,τι το κλασικό ευρωπαϊκό μοντέλο.

Γιατί στην Ελλάδα έχουμε αυτή το επιπλέον ενδιαφέρον; Για έναν πρόσθετο, θα έλεγα, λόγο: συμπτώματα που εδώ και δεκαετίες υπάρχουν σε σκανδιναβικές πόλεις, αρχίζουν να εμφανίζονται και στις δικές μας πόλεις. Η προσπάθεια να επιβιώσουν οι άνθρωποι μόνοι τους, χωρίς τις μεγάλες συλλογικότητες που λειτουργούν προστατευτικά, πολιτικές, κοινωνικές, συνδικαλιστικές δηλαδή, αποτυπώνεται και εδώ. Επίσης αποτυπώνεται και αυτή η δυσκολία συμβίωσης με τον άλλο. Αυτό φαίνεται και στη σύγχρονη ελληνική παραγωγή, που μοιάζει περισσότερο με τη σκανδιναβική.

Υπάρχουν παραδείγματα όπως του Γιαννίσου, με ένα από τα μεγαλύτερα best sellers στην Ελλάδα

Σωστά, είχαμε την ευκαιρία να τον φιλοξενήσουμε στο περσινό CFF και να δούμε τη δουλειά του-βέβαια ο Βαγγέλης Γιαννίσου έχει και το πλεονέκτημα ότι έχει ζήσει στη Σουηδία και μεταφέρει αυτό το χρώμα. Μπορούμε όμως να το δούμε για παράδειγμα στα έργα του Σίμου ή σε τηλεοπτικές σειρές: το «Έτερος εγώ» του Τσαφούλια έχει ελάχιστη σχέση με το κλασικό αστυνομικό του νότου. Μοιάζει περισσότερο με κάτι σκανδιναβικό, παρά με το ύφος του Μάρ-

καρη πχ ή τις τηλεοπτικές μεταφορές του, ούτε φυσικά με τις παραγωγές του '50 και του '60 στην Ελλάδα.

Όλα αυτά λοιπόν ενισχύουν το ενδιαφέρον, συν το γεγονός ότι το σκανδιναβικό μοντέλο βασίζεται σε μια πολύ πιο εύκολη γραφή. Πιο άμεση, πιο στρωτή, καθώς δεν προϋποθέτει σημαντική γνώση του παρελθόντος, για να παρακολουθήσει ο αναγνώστης την ιστορία, όπως πχ συμβαίνει με το ιταλικό, το γαλλικό και το ισπανικό μοντέλο, που αναφέρονται πολύ συχνά στην ιστορία, ειδικά του '60, του '70 κ.ο.κ.

...πρέπει να ξέρεις το context...

...ακριβώς, πρέπει να κινητοποιείται λίγο και από το πολιτικό διακύβευμα της ανάλυσης, ενώ στο σκανδιναβικό, δεν χρειάζεται. Τέλος, είναι και μια μόδα και η μόδα επηρεάζει, μην ξεχνάμε.

Γίνεται επίσης και ένα πολύ καλό promo, θα το δούμε αυτό γιατί φέτος συνεργαζόμαστε με τρεις πολύ καλούς εκδοτικούς οίκους: Με το Μεταίχμιο και τον Καστανιώτη που έχουν μια μεγάλη παράδοση

Πέρυσι πχ συζητήσαμε διάφορα πράγματα που έχουν να κάνουν με κινηματογραφικές παραστάσεις του νουάρ μετά τον πόλεμο, αλλά και τις τηλεοπτικές επιτυχίες-κυρίως στις πλατφόρμες, που βλέπουμε τα τελευταία χρόνια. Φέτος, θα θέλαμε να ικανοποιήσουμε το έντονο ενδιαφέρον του κοινού για το σκανδιναβικό νουάρ).

στην έκδοση και μετάφραση σκανδιναβικού στην ελληνική αγορά, καθώς και με τις εκδόσεις «Ηρόδοτος» που έχουν δημοσιεύσει δύο σημαντικές μελέτες για το σκανδιναβικό, του Νίκου Γεωργιάδη. Θα τον έχουμε μαζί μας για να μας παρουσιάσει τη θεωρητική ανάλυση της επιτυχίας του σκανδιναβικού μοντέλου στην Ελλάδα.

Ποιους άλλους θα φιλοξενήσει φέτος το φεστιβάλ;

Ξεκινάμε στις 20 Ιουνίου με ένα πάνελ μεταφραστών σκανδιναβικών μυθιστορημάτων, τον Σωτήρη Σουλιώτη που μεταφράζει από τα δανέζικα και τα νορβηγικά, την Μαρία Μαντζούκου που μεταφράζει από τα φινλανδικά, το Νίκο Γεωργιάδη που είπαμε και πιο πριν. Η εκδήλωση γίνεται υπό την αιγίδα του φινλανδικού και του σουηδικού ινστιτούτου, με τη βοήθεια του «Μεταίχμιου». Το πάνελ αυτό θέλει να φέρει σε επαφή το κοινό με τους τρόπους, τις δυσκολίες, τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι μεταφραστές για να φέρουν σε επαφή το ελληνικό κοινό με μια κουλτούρα που είναι άγνωστη και δύσκολο να προσαρμοστεί στην ελληνική γλώσσα

πράγματα που είναι πολύ μακριά για εμάς. Και να ερμηνεύσουν, σε ένα βαθμό, γιατί υπάρχει αυτή η επιτυχία.

Τη δεύτερη μέρα, στις 21/6, ο Νίκος Γεωργιάδης θα μας παρουσιάσει το θεωρητικό πλαίσιο της δικής του δουλειάς σε συνεργασία με τις εκδόσεις «Ηρόδοτος» και θα έχουμε τη δυνατότητα να δούμε περισσότερα πράγματα για το σκανδιναβικό, ειδικά το ρόλο που έχει η πολιτική και η κοινωνία στη συγκρότηση αυτού του λογοτεχνικού κανόνα.

Στις 22/6 θα παρουσιάσουμε τον καρπό μιας μακρόχρονης δουλειάς που κάναμε με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, με τον συνάδελφο τον Χρήστο Δερμεντζόπουλο που τώρα είναι στο Π.Ι., τον Νίκο Φιλιππαίο. Στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού προγράμματος δουλέψαμε για τις απεικονίσεις του ευρωπαϊκού αστυνομικού και το αποτέλεσμα ήταν η έκδοση ενός τόμου-που κυκλοφορεί ελεύθερος στο διαδίκτυο, στις εκδόσεις Μεταίχμιο- και θα παρουσιάσουμε τα πορίσματα μιας έρευνας που έχει πολλά χαρακτηριστικά: Θα δώσουμε απαντήσεις με αριθμούς πλέον...

όλα αυτά στο Νησί. Εκεί θα συζητήσουμε διάφορα πράγματα, θα ακούσουμε μουσική κ.λπ. Αναγκαστικό κενό λόγω εκλογών και επιστρέφουμε τη Δευτέρα 26/6 με μια πρεμιέρα, που θέλουμε να επεκτείνουμε: το κατασκοπευτικό μυθιστόρημα και σινεμά. Ο Ηλίας Σκουλίδας, συνάδελφος στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και φανατικός θαυμαστής του είδους, θα μας μιλήσει για τις μεγάλες σχολές και θα προβάλλουμε την ταινία «Οι τρεις μέρες του κόντορα».

Αυτά είναι το κυρίως σώμα. Παράλληλα, χάρη στη συνδρομή του Θυμωμένου Πορτραίτου και των ανθρώπων του, έχουμε και μια σειρά εκδηλώσεις που νομίζω ότι θα ενθουσιάσουν. Όσοι-ες παραβρεθούν σε αυτές, θα μπορούν να συμμετέχουν κάθε μέρα σε κλήρωση για βιβλία που διαθέτουν διάφοροι εκδοτικοί οίκοι.

Υπάρχει επίσης η μπύρα, αλλά και το σάββατο του φεστιβάλ. Οπότε έχουμε όλα τα... όπλα: μπύρα, φαγητό, βιβλία, ταινίες, συζήτηση. Ένα πλήρες φεστιβάλ δηλαδή που ήδη, στη δεύτερη χρονιά του, μας βάζει στη διαδικασία να σκεφτόμαστε ήδη την... τρίτη χρονιά του.

Τα Γιάννενα αποκτούν ένα φεστιβαλικό προφίλ, με διάφορες εκδηλώσεις, θεματικές κ.λπ. Μπορεί όλη αυτή η δραστηριότητα να δημιουργήσει ένα πολιτισμικό κεφάλαιο;

Θέλω να πω ότι τα Γιάννενα δεν έχουνε την ανάγκη να προβληθούν μέσω των φεστιβάλ, είναι ήδη ένας τουριστικός προορισμός. Αντίθετα, αυτό που θα μπορούσε να γίνει, είναι να διαμορφωθεί ένα κοινό πρώτα-πρώτα στην πόλη, να δημιουργηθούν μια σειρά θεσμών που θα μείνουν στην πόλη, στους κατοίκους και στους φιλοξενούμενους-ες -αναφέρομαι κύρια στους χιλιάδες φοιτητές που διαμένουν στα Γιάννενα- και θα μπορούνε με αυτό τον τρόπο να ανανεώνουν το πολιτιστικό ενδιαφέρον καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, που θα αναβαθμίσει τελικά τον τρόπο με τον οποίο δομούμε την καθημερινότητά μας. Το γεγονός ότι υπάρχουν άνθρωποι που δείχνουν ενδιαφέρον είναι πολύ ελπιδοφόρο, ελπίζουμε να υπάρξει η αντίστοιχη συνδρομή από την τοπική αυτοδιοίκηση σε αυτά τα ζητήματα και κυρίως, να υπάρξει η συμμετοχή του κόσμου. Αν ο κόσμος δεν συμμετέχει, όσο και να θέλουν οι άνθρωποι της πόλης ή άλλοι που έρχονται σε αυτή να «επιχειρήσουν» στον τομέα του πολιτισμού, αυτό δεν μπορεί να γίνει αν δεν υπάρχει τοπικό ενδιαφέρον. Σίγουρα θα βρει κάποιος, κάτι που τον ενδιαφέρει σε όλα αυτά.

Ωραία. Πάμε λοιπόν να δούμε ποιους είναι ο δολοφόνος

Θα το δούμε; Αν όχι φέτος, του χρόνου. Ή και του παραχρόνου
Ευχαριστώ πολύ
Ευχαριστώ κι εγώ

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

«Τρεις ιστορίες»

ΤΡΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΓΚΙΣΤΑΒ ΦΛΟΜΠΕΡ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ ΤΙΤΙΚΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΤΙΠΟΔΕΣ

Τρία μόλις χρόνια πριν από τον θάνατό του (σε ηλικία 59 χρόνων), το 1877, ο Γκιστάβ Φλομπέρ τύπωσε ένα μικρό βιβλίο, υπό τον τίτλο «Τρεις ιστορίες», που κυκλοφόρησε πριν από λίγο καιρό και στα καθ' ημάς, σε μετάφραση Τίτικας Δημητρούλια, και με επίμετρο του Σωτήρη Παράσχα, από τις εκδόσεις Αντίποδες. Το βιβλίο έμελλε να αποτελέσει το κύκνειο άσμα του Φλομπέρ, ο οποίος, πάντως, πρόλαβε να εισπράξει έναν θρίαμβο από επαινετικές κριτικές του γαλλικού Τύπου, που έσπευσε σύσσωμος να το αποθεώσει. Το σύντομο αυτό τρίπτυχο βρίσκεται τα πολλά τελευταία χρόνια στην αιχμή του δόρατος των μελετών και της φιλολογικής έρευνας για τον Φλομπέρ, τόσο εντός όσο και εκτός Γαλλίας. Κριτικοί και μελετητές φρόντισαν να του αναγνωρίσουν μεγάλη αξία στον καιρό του, και για τον ίδιο λόγο το αναγνωρίζουν ευρέως και στις ημέρες μας - παλαιότεροι και σύγχρονοι δεν έπαψαν και δεν έχουν πάψει να βλέπουν στις σελίδες του τη συνόψιση της μυθιστορηματικής παραγωγής του Φλομπέρ.

Τι ακριβώς συμβαίνει στις «Τρεις ιστορίες»; Στην πρώτη, και ίσως την περισσότερο σχολιασμένη, υπό τον τίτλο «Απλή καρδιά», ταξιδεύουμε στη γαλλική επαρχία της εποχής του συγγραφέα, παρακολουθώντας τη βασανισμένη ζωή μιας χαζούλας αλλά συγκινητικά αγνής και αθώας υπηρέτριας, της Φελισιτέ, η οποία αγαπά με περισσή φροντίδα πρώτα έναν άντρα, ύστερα την κυρία της -μαζί με τα παιδιά της, κατόπιν τον ανιψιό της -κι έναν ηλικιωμένο- και στο τέλος έναν παπαγάλο, τον οποίο και εκλαμβάνει ως ενσάρκωση του Αγίου Πνεύματος. Η Φελισιτέ πεθαίνει χωρίς ανταπόκριση στην άδοξη αγάπη της και οι κριτικοί συσχετίζουν τον ρεαλιστικό μικρόκοσμό της με τη μυθιστορηματική σύνθεση της «Κυρίας Μποβαρύ» (1857). Στη δεύτερη ιστορία, με τίτλο «Άγιος Ιουλιανός ο φιλόξενος», πρωταγωνιστής είναι ένας μεσαιωνικός φεουδάρχης, που σκοτώνει με μανία άγρια ζώα, και από το χέρι του οποίου θα πεθάνουν και οι γονείς του. Φορτωμένος ενοχές, ο Ιουλιανός θα καταλήξει ζητιάνος και θα

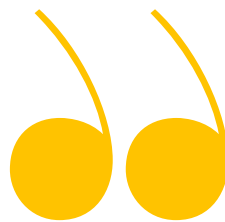
αναληφθεί στους ουρανούς, αγκαλιάζοντας έναν λεπρό. Η κριτική βρήκε εδώ το κλίμα υποβολής του «Πειρασμού του Αγίου Αντωνίου» (1874). Στην τρίτη ιστορία, που τιτλοφορείται «Ηρωδιάδα», και έχει συγκριθεί με την μπαρόκ ατμόσφαιρα της «Σαλαμπώ» (1862), πρωταγωνιστούν ο χορός της Σαλώμης και ο αποκεφαλισμός του Ιωάννη του Βαπτιστή στο πλαίσιο των συγκρούσεων των πολιτικών φατριών και των ποικίλων εθνοτήτων της αρχαίας εβραϊκής επικράτειας. Κι αν ο Ιουλιανός ανεβαίνει στους ουρανούς όταν αγκαλιάζει τον λεπρό, στην «Ηρωδιάδα» ο Ηρώδης αναγκάζεται να δει τον Ιωάννη, τον οποίο λατρεύει κρυφά, να χάνει το κεφάλι του ύστερα από συζυγική παραγγελία.

Πώς συνδέονται μεταξύ τους τρία τόσο διαφορετικά μεταξύ τους θέματα και τρεις τόσο απομακρυσμένες η μια από την άλλη εποχές; Οι κριτικοί ψάχνουν ακόμα και σήμερα ένα πειστικό συνδετικό νήμα, το οποίο είναι κατά πάσα πιθανότητα η αγιοσύνη (η Φελισιτέ γίνεται αγία λόγω των υπέρτερων συναισθημάτων της, ο Άγιος Ιουλιανός εξαιτίας των ανομιμάτων του και ο Ιωάννης χάρη στην επίμονη ηθική του, η οποία τρέφει την αποστροφή του για την Ηρωδιάδα). Δεν αποκλείεται, όμως, το κοινό έδαφος να είναι οι παραισθήσεις και η παράνοια που διατρέχουν, φανερά ή υπόγεια, και τα τρία διηγήματα, ή και η μοντερνιστική (κάθε άλλο παρά ρεαλιστική ή νατουραλιστική) πίστη του Φλομπέρ στην έκπληξη και στη γοητεία την οποία μπορεί να προκαλέσουν το παράξενο και το ασύνδετο (για όλα αυτά βλ. το πυκνά αναπτυγμένο και εξαιρετικά διεισδυτικό επίμετρο του Παράσχα).

Ο έπαινος είναι πολλαπλός για τη Δημητρούλια: όχι μόνο για τη μετάφρασή της, που έπρεπε να αντιμετωπίσει την εποχή του Φλομπέρ, τον Μεσαίωνα και την εβραϊκή αρχαιότητα (τα εξηγεί όλα πολύ καλά στο μεταφραστικό της σημείωμα), ενοφθαλμίζοντας και εγκλιματίζοντας τα κείμενα στο σύγχρονο γλωσσικό αίσθημα, αλλά και να αναμετρηθεί με τις παλαιότερες μεταφράσεις του τρίπτυχου, παλεύοντας με τον χρόνο και με τις νέες ανάγκες μετάφρασης του ίδιου κειμένου σε υστερότερη φάση από εκείνη της γέννησής του. Κι ένα επιπλέον επίτευγμα είναι το πώς δούλεψε η μεταφράστρια με το ίδιο το ύφος του Φλομπέρ, που συνδυάζει την αφαιρετική συμπύκνωση της ποίησης με τον λοξό (αν μη τι άλλο) ρεαλισμό, με τη λεπτή ειρωνεία (ιδίως ως προς το διήγημα με τη Φελισιτέ) ή με τα φίλτρα συναισθηματικής απόστασης του αφηγητή, καθώς και με ένα είδος εικαστικής ή και βαριά διακοσμητικής γραφής, όπου κάθε λέξη και κάθε φράση διεκδικούν τον ρόλο τους. Σίγουρα, ένα μεταφραστικό, αλλά και μεταφρασιολογικό (αν λάβουμε υπόψη το μεταφραστικό σημείωμα) κατόρθωμα.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Το σύντομο αυτό τρίπτυχο βρίσκεται τα πολλά τελευταία χρόνια στην αιχμή του δόρατος των μελετών και της φιλολογικής έρευνας για τον Φλομπέρ, τόσο εντός όσο και εκτός Γαλλίας.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

19 ΙΟΥΝΙΟΥ

Συναυλία με έργα Βιβάλντι από την Καμεράτα

ΜΕ ΜΙΑ ΣΥΝΑΥΛΙΑ-αφιέρωμα στον βενετσιάνο συνθέτη της περιόδου μπαρόκ, Antonio Vivaldi, ολοκληρώνει τη φετινή καλλιτεχνική περίοδο η Καμεράτα, Ορχήστρα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τη Δευτέρα 19 Ιουνίου, στις 21:00, στον προαύλιο χώρο της Ιεράς Μονής Περιστεράς Δουρούτης, στην πανεπιστημιούπολη.

Στις 8:30 μ.μ. το λεωφορείο του Πανεπιστημίου, με αφητηρία την Περιφέρεια, θα πραγματοποιήσει δρομολόγιο προς την πανεπιστημιούπολη για διευκόλυνση όσων επιθυμούν να παρακολουθήσουν τη συναυλία. Η είσοδος για το κοινό είναι ελεύθερη.

21 ΙΟΥΝΙΟΥ

«Στιχοβατώντας με τον Λευτέρη Παπαδόπουλο»

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ την Ευρωπαϊκή Γιορτή της Μουσικής, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) και το Ωδείο Νέες Τέχνες-Ars Nova παρουσιάζουν, την Τετάρτη 21 Ιουνίου, στις 21:30, τη μουσική εκδήλωση «Στιχοβατώντας με τον Λευτέρη Παπαδόπουλο», στο Μουσείο Αργυροτεχνίας Ιωαννίνων. Τριάντα και πλέον συντελεστές, μουσικοί και μαθητές του Ωδείου, θα ερμηνεύσουν κάποιες από τις πιο αγαπημένες δημιουργίες του έλληνα στιχουργού. Η είσοδος στην εκδήλωση είναι ελεύθερη για το κοινό.

21 ΙΟΥΝΙΟΥ

Μουσική εκδήλωση στον πεζόδρομο Μελανίδη

Η ΜΟΥΣΙΚΗ Σχολή Κωνσταντίνου Λεοντάρη γιορτάζει την Ευρωπαϊκή Ημέρα της Μουσικής την Τετάρτη 21 Ιουνίου, στις 20:00, στον πεζόδρομο Γ. Μελανίδη (πίσω από το κτίριο της Περιφέρειας Ηπείρου). Θα εμφανιστούν μαθητές και καθηγητές του Μοντέρνου Τμήματος.

23 ΙΟΥΝΙΟΥ

Παυλίνα Βουλγαράκη στον Πολυχώρο Αγορά

Η ΠΑΥΛΙΝΑ Βουλγαράκη έρχεται στον Πολυχώρο Αγορά την Παρασκευή 23 Ιουνίου (τηλέφωνο κρατήσεων 6932580464).

Το live αρχίζει στις 22.00, η είσοδος κοστίζει 10 ευρώ (προώληση 8 ευρώ Ticketsioannina και Πολυχώρος Αγορά) και το opening act είναι οι Yiname the band.

ΕΩΣ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ

Plásmata II της Στέγης Ωνάση

ΕΩΣ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ, τα Plásmata II της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση θα βρίσκονται στην πόλη των Ιωαννίνων. Τα Plásmata II: Ioannina παρουσιάζουν μια σειρά έργων τέχνης για το ψηφιακό, σε μια διαδρομή κατά μήκος της μεθορίου του Κάστρου και της λίμνης. Η έκθεση είναι ανοιχτή από τις 18:00 έως τις 00:00. Είσοδος ελεύθερη.

ΕΚΘΕΣΗ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

20-27 ΙΟΥΝΙΟΥ

Crime Fiction Stories II

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ αστυνομικού μυθιστορήματος επιστρέφει, στο δεύτερο τεύχος (ή επεισόδιο, αν προτιμάτε), στα Πάννενα, μετά το επιτυχημένο περσινό ξεκίνημά του. Υπεύθυνος του φεστιβάλ είναι ο Λάμπρος Φλιτούρης, επίκουρος καθηγητής Ευρωπαϊκής Ιστορίας στο τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

Τρίτη 20/6

Μεταφράζοντας Σκανδιναβούς στα ελληνικά: ένα πάνελ για τη μετάφραση σκανδιναβικού αστυνομικού μυθιστορήματος στα ελληνικά με τη συμμετοχή της Μαρίας Μαρτζούκου και του Σωτήρη Σουλιώτη. Σχολιασμός: Νίκος Γεωργιάδης (συγγραφέας)
Τόπος: Αρχοντικό Μίσιου. Ώρα έναρξης: 20:00

Τετάρτη 21/6

Παρουσίαση των βιβλίων του Νίκου Γεωργιάδη «Σκανδιναβική αστυνομική λογοτεχνία-όψεις της κοινωνίας και της πολιτικές» και «Οδηγός για τη σκανδιναβική αστυνομική λογοτεχνία».
Τόπος: Αρχοντικό Πυρσινέλλα. Ώρα έναρξης: 20:00

Πέμπτη 22/6

Παρουσίαση του τόμου «Ευρωπαϊκές αφηγήσεις του

εγκλήματος» με τους: Λ. Φλιτούρης, Γ. Ράγγος, Χρ. Δερμεντζόπουλος (ζωντανά) και Νίκος Φιλιππίος (online). Τόπος: Αρχοντικό Πυρσινέλλα. Ώρα έναρξης: 20:00

Παρασκευή 23/6

Παρουσίαση από τον Γιάννη Ράγγο, τον Βασίλη Δανέλλη και τον Γιάννη Παπαδημητρίου του βιβλίου Balkan Noir για το βαλκανικό αστυνομικό μυθιστόρημα. Ακολουθεί συναυλία με τους 3rd floor Quartet- live: explore the magic world of jazz
Τόπος: Νησί Ιωαννίνων. Ώρα έναρξης: 20:00.

Δευτέρα 26/6

Αφιέρωμα στον κατασκοπευτικό κινηματογράφο. Προβολή της ταινίας «Οι 3 μέρες του Κόνδορα», Σίντνεϊ Πόλακ, 1975, 113'. (Εισήγηση: Ηλίας Σκουλίδας, Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής Νεώτερης και Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) Θυμωμένο Πορτραίτο. Ώρα έναρξης: 20:00.

Τρίτη 27/6

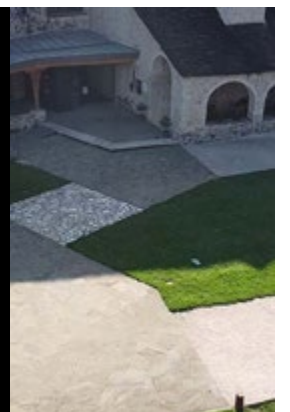
Αφήγηση Ιστοριών από το βιβλίο του Ηλία Φουντούλη «Κάτι Χαμογελάει στις σκιές». - Από την Ομάδα Τέχνης Αφηγηματικός Νους Α.Ν. Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων, αύλειος χώρος.

20 ΙΟΥΝΙΟΥ

«Τα ξεχασμένα χωριά της Ελλάδας...»

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Τεχνών «Μωυσής Ελισάφ», αφιερωμένο στη μνήμη του δημάρχου Ιωαννίνων, ξεκινά την Τρίτη 20 Ιουνίου στις 21:00 στην αυλή του Μουσείου Αργυροτεχνίας. Θα προβληθεί η ταινία «Τα ξεχασμένα χωριά της Ελλάδας- Ταξιδεύοντας στα χνάρια της Ελληνογερμανικής Ιστορίας» σε σκηνοθεσία Alex και Daniel Milz. Το ντοκιμαντέρ αναφέρεται ιδιαίτερα στο χωριό των Λιγκιάδων, στο οποίο και έχουν γυριστεί σκηνές από τις εκδηλώσεις μνήμης, στις 2 Οκτωβρίου 2022, και περιέχουν συνέντευξη του Μωυσή Ελισάφ.

ΣΙΝΕΜΑ

ΓΚΡΕΚΟΡΙ ΠΕΚ

Ο καλύτερος των «καλών ηρώων»

Λίγο πριν από τον θάνατό του, ο ηθοποιός Γρέκορι Πεκ ανακηρύχθηκε ως ο καλύτερος των «καλών ηρώων» του κινηματογράφου. Κυρίως λόγω της εμβληματικής του ερμηνείας ως Άτικους Φιντς, του ακέραιου δικηγόρου που υπερασπίζεται έναν μαύρο και σηκώνει το ανάστημά του στον σκοταδισμό του αμερικάνικου νότου, στην κλασική ταινία «Σκιές και Σιωπή» του Ρόμπερτ Μάλιγκαν, που του χάρισε και το μοναδικό Όσκαρ Α' Ανδρικού Ρόλου το 1963.

Όμως, ο μεγάλος αστέρας του Χόλιγουντ, στη μακρόχρονη πορεία του στον κινηματογράφο δεν «βολεύτηκε» μόνο σε ρόλους καλούς και ηρωικούς, καθώς ερμήνευσε μια τεράστια γκάμα χαρακτήρων, μέχρι και την αξέχαστη έως και ανατριχιαστική ενσάρκωση του διεστραμμένου ναζί γιατρού Μέγκελε, στο εξαιρετικό θρίλερ του Φράκλιν Σάφνερ «Εξοντώσατε τον δήμειο του Άουσβιτς». Ο σπουδαίος ηθοποιός, αν και διέθετε μία απ' αυτές της σπάνιας ομορφιάς γοητεία -ήταν πανύψηλος, αθλητικός, με καθαρό αρρενωπό πρόσωπο, υπέροχη βαθιά φωνή-, αποτελούσε πρότυπο star για το Χόλιγουντ, θα δοκιμάσει και θα ρισκάρει με πολλούς ρόλους, επιλέγοντας χαρακτήρες που μπορούσαν να αναδείξουν τη λεπτή γραμμή, που χωρίζει το μεγαλείο του ανθρώπινου πνεύματος με τη σκοτεινή κατάπτωσή του.

Μαζί με τα άλλα «χρυσά παιδιά» της εποχής του, τον Γκάρι Κούπερ, τον Μπαρτ Λάνκαστερ και τον Κερκ Ντάγκλας, θα σημαδέψει τον παγκόσμιο κινηματογράφο, θα παίξει τα πάντα, από δράματα, φιλμ νουάρ και κωμωδίες, μέχρι γουέστερν, περιπέτειες και πολεμικά, ενώ θα συνεργαστεί με σχεδόν όλους τους σπουδαίους σκηνοθέτες της γενιάς του και φυσικά τις απαστράπτουσες star της εποχής, όπως ήταν οι Όντρεϊ Χέμμπορν, Ίνγκριντ Μπέργκμαν, Άβα Γκάρντνερ, Σούζαν Χέιγουορντ, Σοφία Λόρεν, Λορίν Μπακόλ, Άντζι Ντίκινσον και πολλές άλλες.

Συμπληρώνοντας 20 χρόνια από τον θάνατό του (12 Ιουνίου 2003), είναι ευκαιρία να γνωρίσουμε τον άνθρωπο πίσω από τον θρύλο και τις σημαντικότερες στιγμές του στη μακρά και γεμάτη καλλιτεχνικές επιτυχίες πορεία του στον κινηματογράφο.

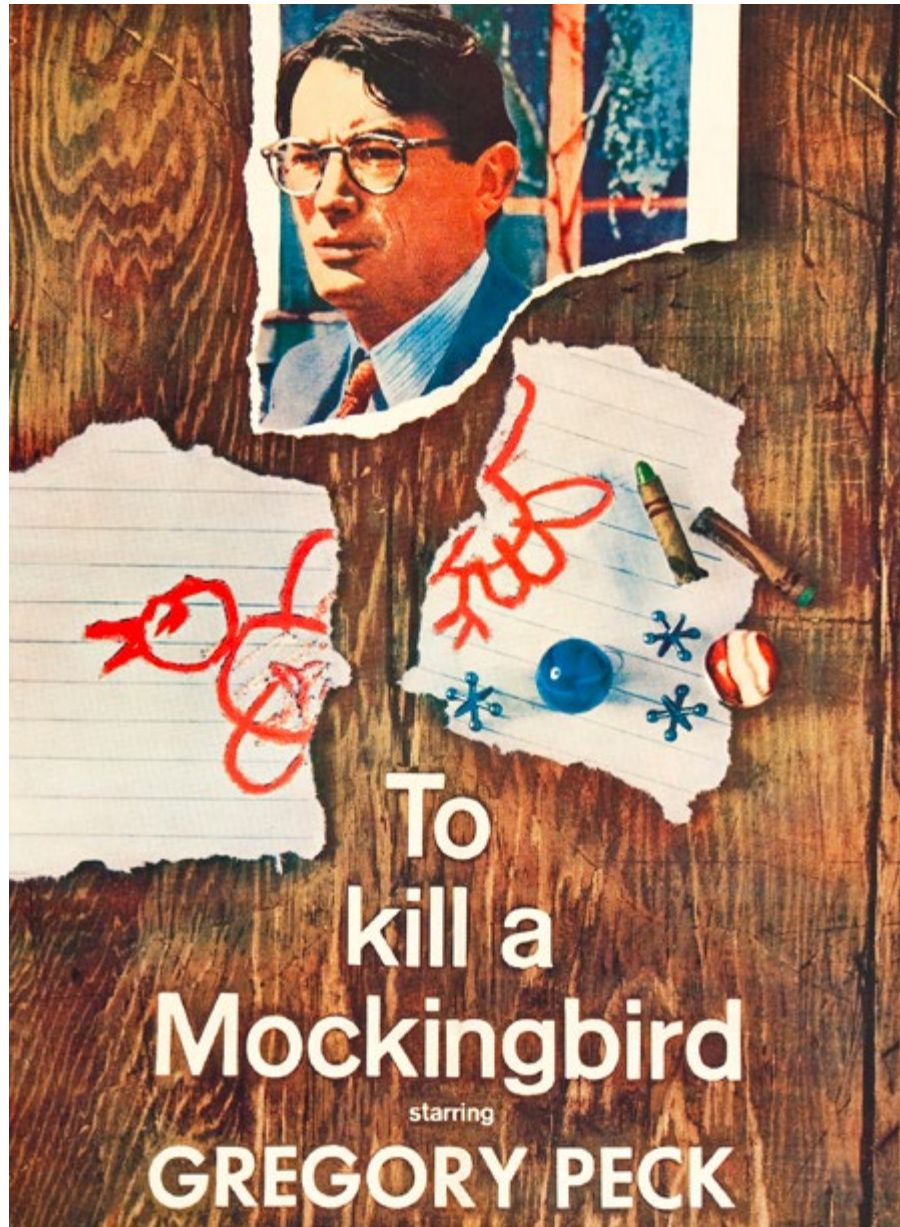

Ο Έλντρεντ Γκρέγορι Πεκ γεννήθηκε στις 5 Απριλίου του 1916, στο Σαν Ντιέγκο της Καλιφόρνια. Ο πατέρας, που ήταν φαρμακοποιός, εγκατέλειψε την οικογένειά του όταν ο μικρός Γκρέγορι ήταν πέντε ετών, για να αναλάβουν την ανατροφή του οι παππούδες του. Καταγωγής αγγλικής, ιρλανδικής και σκοτσέζικης, θα μεγαλώσει ως Ρωμαιοκαθολικός. Σε ηλικία 10 ετών θα σταλεί σε μια καθολική στρατιωτική σχολή, στο Λος Άντζελες, για να φύγει στα 14 του, επιστρέφοντας στο Σαν Ντιέγκο, για να ζήσει με τον πατέρα του. Το 1934 θα γραφτεί στο Κρατικό Πανεπιστήμιο του Σαν Ντιέγκο, όπου θα ενταχθεί στην ομάδα στίβου και θα παρακολουθήσει τα πρώτα μαθήματα θεάτρου. Φιλοδοξώντας να γίνει γιατρός, θα μεταγραφεί στο Μπέρκλεϊ και εκεί θα αναγκαστεί να γίνει βοηθός στην κουζίνα του πανεπιστημίου για να τα βγάλει πέρα, ενώ ταυτόχρονα ήταν μέλος της κωπηλατικής ομάδας. Παρά ταύτα, η φωνή του, καταρχάς, θα κερδίσει την προσοχή κάποιων καθηγητών του και ένας δάσκαλος υποκριτικής θα τον ενθαρρύνει να ανέβει στο θεατρικό σανίδι. Κάτι που θα ξεκινήσει ως παιχνίδι για τον Πεκ, αλλά γρήγορα θα γίνει ο βασικός του στόχος, παίζοντας τελικά σε πέντε έργα στο πανεπιστήμιο.

Ο Γκρέγορι Πεκ, τελικά δεν αποφοίτησε ποτέ από το πανεπιστήμιο, χρωστώντας ένα μάθημα, αλλά όπως είχε πει «έχω πάρει ό,τι χρειάζομαι από το πανεπιστήμιο». Θα πάει στη Νέα Υόρκη για να σπουδάσει υποκριτική με τον ηθοποιό και μεγάλο δάσκαλο Σάνφορντ Μέισονερ. Παρά τις οικονομικές δυσκολίες -θα αναγκαστεί να κοιμηθεί και σε πάρκα ή να δουλέψει ως ξεναγός, ως «κράχτης» και μοντέλο, με αντάλλαγμα ένα πιάτο φαΐ- θα καταφέρει να μπει επαγγελματικά στο θέατρο το 1941 παίζοντας στο έργο του Μπέρναρντ Σο «Το δίλημμα του γιατρού», μία εβδομάδα πριν από την επίθεση στο Περλ Χάρμπορ. Το αξιοπερίεργο είναι ότι λόγω των μαθημάτων χορού που λάμβανε από την Μάρθα Γκράχαμ, θα απαλλαγεί από τη στρατιωτική θητεία, καθώς σε ένα μάθημα θα τραυματιστεί στην πλάτη.

ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

Το 1944 θα μπει στα κινηματογραφικά πλατό ως πρωταγωνιστής στην ταινία του Ζακ Τουρνέρ «Σπάστε τα Δεσμά», έναν ύμνο για την αντίσταση των σοβιετικών απέναντι στους ναζί. Ένα φιλμ που δεν πήγε ιδιαίτερα καλά, αλλά ο Πεκ είχε πάρει το βάπτισμα του πυρός και ο έμπειρος Τουρνέρ θα του κόψει τη θεατρικότητα, που δεν συμβαδίζει με την οθόνη. Θα ακολουθήσει το δραματικό «Τα Κλειδιά του Παραδείσου», όπου ο Πεκ θα είναι μέσα σε κάθε πλάνο και θα προταθεί για το πρώτο Όσκαρ Α' Ανδρικής Ερμηνείας.

Ένας άντρας με αξίες

Το 1962, όμως, θα γυρίσει και την ταινία της ζωής του, το δικαστικό δράμα «Σκιές και Σιωπή», μία αντιρατσιστική ταινία του σημαντικότερου Ράμπερτ Μάλιγκαν. Ο Γκρέγορι Πεκ θα κερδίσει πανάξια το μοναδικό Όσκαρ της καριέρας του, για την βαθιά πολυεπίπεδη, με εκφραστικές παύσεις, ερμηνεία του, προσδίδοντας στον ήρωα πανανθρώπινες αξίες. Αξίες, που υπηρέτησε σε όλη του τη ζωή ο Γκρέγορι Πεκ, καθώς βρέθηκε απέναντι στον Μακαρθισμό, στάθηκε δίπλα στους ιδεολόγους καλλιτέχνες, ήταν πάντα εχθρός του σκοταδισμού, των πολεμοκάπηλων και της κοινωνικής αδικίας, ενώ το αντικαθεστωτικό Χόλιγουντ θα τον θυμάται ως πρόεδρο της Ακαδημίας Κινηματογράφου που ανέβασε την τελετή απονομής των Όσκαρ του 1968, λόγω της δολοφονίας του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ. Όπως είχε πει και ο Τζον Χιούστον, που δεν χάριζε κάστανα: «Ο Γκρεγκ είναι ένας από τους πιο ευθείς άνδρες που γνώρισα ποτέ, δεν υπάρχει όμοιός του».

Η λεωφόρος της δόξας είναι πλέον μπροστά του...

Το 1945 θα έρθει η ώρα να πρωταγωνιστήσει στο κλασικό θρίλερ του Χίτσκοκ «Νύχτα Αγωνίας», δίπλα στην Ίνγκριντ Μπέργκμαν, ένα φιλμ που θα σπάσει τα ταμεία στο Λονδίνο και θα προταθεί για έξι Όσκαρ. Όπως αποκάλυψε ο Πεκ θα έχει και ένα σύντομο ερωτικό μπλέξιμο με την Μπέργκμαν, την πιο καυτή ηθοποιό του Χόλιγουντ εκείνη την εποχή, παρότι και οι δύο ήταν παντρεμένοι - εκείνος με την Γκρέτα Κοκόνεν, με την οποία θα χωρίσουν το 1955, για να παντρευτεί την Βερονίκ Πασανί και θα ζήσουν μαζί μέχρι το τέλος της ζωής του.

ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΤΑΙΝΙΩΝ

Ο ρυθμός των ταινιών που γυρίζει πλέον ο Γκρέγορι Πεκ είναι καταϊγιστικός. Ορι-

σμένες από τις πλέον αξιόλογες ταινίες που θα πρωταγωνιστήσει είναι: Το δραματικό «Συμφωνία Κυρίων» του Καζάν, το θρίλερ του Χίτσκοκ «Υπόθεση Παραντάν», το γουέστερν του Κινγκ Βίντορ «Μονομαχία στον Ήλιο», στο φιλμ νουάρ του Ραούλ Γουόλς «Ο Μεγάλος Αμαρτωλός», το γουέστερν του Χένρι Κινγκ «Ρίγκο, ο μεγάλος πιστολέρο», το ρομαντικό δράμα του Κινγκ «Χιόνια στο Κιλιμάντζαρο» και η ρομαντική κομεντί «Διακοπές στη Ρώμη», που γύρισε ο Γουίλιαμ Γουάιλερ και έφερε το Όσκαρ στην πρωτοεμφανιζόμενη Όντρεϊ Χέμπμπορν, που έπαιξε δίπλα του.

ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

Το 1956 θα πρωταγωνιστήσει στη φημισμένη περιπέτεια του Τζον Χιούστον «Μόμπι Ντικ», στο ρόλο ενός καπετά-

νιου σε φαλινοθηρικό που του έχει γίνει αρρωστημένη εμμονή το κυνήγι μιας λευκής φάλαινας. Ακόμη μία εμβληματική ερμηνεία για τον Πεκ, αν και έπειτα από δυο χρόνια θα είναι πραγματικά θαυμάσιος στο γουέστερν του Γουάιλερ «Ματωμένοι Ορίζοντες», σπκώνοντας το φορτίο ενός γενναίου αλλά φιλειρηνικού ανθρώπου. Μια ταινία που άνοιξε το δρόμο για τα φιλειρηνικά γουέστερν, καθώς ο μέγας Γουάιλερ χρησιμοποιώντας αλληγορικά στοιχεία και συμβολισμούς, θα ασκήσει κριτική στον Ψυχρό Πόλεμο και την υστερία της εποχής. Το 1961 θα έχει τις ελληνικές στιγμές του, καθώς θα έρθει στη χώρα μας για τα γυρίσματα της χορταστικής πολεμικής περιπέτειας «Τα Κανόνια του Ναβαρόνε», ενώ τον επόμενο χρόνο θα παίξει στο αγωνιώδες θρίλερ «Το Ακρωτήριο του Φόβου», έχοντας δίπλα του τον «σατανικό» Ράμπερτ Μίτσαμ.

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Για την αγάπη των Yardbirds

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Ξέρετε ότι υπάρχει ένα άλμπουμ στο οποίο έχουν παίξει μαζί ο Έρικ Κλάπτον και ο Τζεφ Μπεκ, ενώ λίγο αργότερα, στην ίδια μπάντα, έπαιξε και ο Τζίμι Πέιτζ;

Ή ότι σε ένα δίσκο της συγκεκριμένης μπάντας έπαιξε και ο Μάνφρεντ Μαν και ο Μπράιαν Όγκερ;

Πριν από 58 ολόκληρα χρόνια τέτοιες μέρες, οι Yardbirds, γιατί περί αυτών πρόκειται, κυκλοφορούσαν το «For your love», το πρώτο τους αμερικάνικο άλμπουμ.

Η βρετανική μπάντα ουσιαστικά έβγαλε ένα δίσκο

για να εκμεταλλευτεί την επιτυχία του ομώνυμου σινγκλ, ενός κομματιού που έγραψε ο Γκρέιαμ Γκούλντμαν των 10cc.

Τω καιρώ εκείνω έτσι γίνονταν οι ηχογραφήσεις των δίσκων, μαζεύονταν διάφοροι μαστόροι και παίζανε. Ο Κλάπτον είχε αποχωρήσει λίγο πριν από τους Yardbirds και ο Μπεκ ήταν ο αντικαταστάτης του και στο ομώνυμο κομμάτι είναι αυτός που παίζει κιθάρα. Ο Μπεκ ακολουθεί στο I Ain't Done Wrong του Μόουζ Άλισον, καθώς και σε ένα από τα λίγα «εδώδιμα» κομμάτια, το I Ain't Done Wrong που έγραψε ο αδικοχαμένος Κιθ Ρελφ.

Αυτός, ήταν ο ιδρυτής του γκρουπ και τραγουδιστής του. Πέθανε απροσδόκητα, από ηλεκτροπληξία, παίζοντας ηλεκτρική κιθάρα στο σπίτι

του, μόλις στα 33 του χρόνια, το 1976.

Πίσω στο '65 λοιπόν, ο Κλάπτον ήταν λίγο αντιπαθητικός (από τότε). Είχε εμπλακεί σε ένα επεισόδιο με τον Σόνι Μπόι Γουίλιαμσον, ο οποίος τον απείλησε με μαχαίρι όταν ο Κλάπτον πήγε να το παίξει έξυπνος σε μια περιοδεία. Τελικά, όταν βγήκε το σινγκλ και ήρθε η επιτυχία, αποφάσισε ότι δεν θέλει να είναι μέλος σε μια «ποπ μπάντα» και πήγε στους Bluesbrakers του Τζον Μέιαλ, μαζί με τον Τζον μακ Βι και άλλους.

Γενικώς, γινόταν μια κατάσταση «φύγε 'συ, έλα 'συ» και κάπου εκεί ανάμεσα, βγήκε και το For Your Love.

Όσο για την επιρροή του, θα τη βρείτε σχεδόν σε όλη τη γραμμή του ροκενρόλ, έκτοτε...